

כך הפך היישוב במערב השומרון לרמת אביב ג' של ההתיישבות

רציים

לתולדות

2.

מבטיח לשלם טוב. אותו יהודי עלה מרוסיה לארץ עם משפחתו. אחרי חמש עשרה שנה בארץ משפחתו שבה לרוסיה. הוא נשאר, התגייס לשלוש שנים בצבא וסיים תואר תוך כדי. "איש ציוני נלהב", מספר מדרוך הטיוול ההוא, עמיעד היבש, "הוא איננו אוליגרך אבל יש לו קצת יותר כסף משאר האנשים". בסיום הטיוול מציע אותו עולה מרוסיה למדריך הצעיר הצעה מוזרה מעט: לקנות יישוב ביהודה ושומרון.

הוא מספר להיבש שיש לו כסף – "או כדי לקנות בית בהרצליה פיי תוח או כדי לקנות יישוב בשומרון, והוא מעדיף את האחרון על פני הראשון". על מנת לממש את הפי רויקט הוא רוצה "לפתוח משרד יזמות, עם טלפון ומוכירה", ולהעמיד בראשו את היבש. המדריך המופתע אמר לו שהוא יוצא לחרדש מילואים, בסופו יחזיר תשובה. "אחרי שבוע במילואים אמרו לי החברים שכשי מציעים לך עבודה בתקופה הזאת אתה קודם כל לוקח ואחרי זה מתווכח". היבש הסכים. המילואים אגב, היו ביישוב עלי זהב כשהאיומים התקיימו על גבעה סמוכה עם שלדי בניינים ששימשו לאימוני הצבא וכיתות הכוננות בלוחמה בשטח בנוי או בעגה הצה"לית – לשב"ה.

שיחת היום יועד בתחילה עבור קוראי שיחת השבוע. לשם תוכנן במקור עבור קהילת חסידי חב"ד. זה היה אמור להיות "כפר חב"ד ב" ששמו בישראל: חב"ד-רעילית. סגן שר השיכון דאז, שנת 98, הרב מאיר פרוש פתח את הדלתות, החלו לחצוב בהר, שלדי בתים הועמדו על הרגליים והחב"דניקים החלו לקנות ולדון איך לקרוא לכפר חב"ד החדש. אלא שאחרי כמה שנים מעטות האינתיפאדה פרצה. רבה של פדואל, הרב אלי-מלך שפירא ז"ל, נרצח בפגיגה ירי על הכביש המוביל ליישוב. העסק החל לרעוד ולא עבר זמן רב עד שבוטל החוזה והחב"דניקים משכו את ידם מההשקעה. מסורת אחרת שמתובכת טוענת כי הסיבה היא דווקא הרבי מליובוביץ'. בכתבי הרבי – מספרת המסורת – נמצאה הוראה לחסידים חב"ד שלא להתגרר רר במקום מרוכז ביהודה ושומרון אלא יחידים יחידים. כך או כך הפך המקום להיות גבעת שלדים של בניינים.

כמה שנים לאחר מכן מתחיל עמיעד היבש, קצין מגלן משוחרר מהיישוב בית חגי לעסוק בהדרכת טיולים. הוא מקבל הצעה שהוא לא יכול לסרב לה: להדריך טיול ברחבי המדבר ליהודי מרוסיה שגם

הכירו את המבוקש מספר 1 ביהודה ושומרון: בית ביישוב לָשֶׁם סמוך לפדואל ולעלי-זהב בשומרון ■ היישוב שהיה אמור לקום עבור חסידי חב"ד ועמד שומם הפך לאבן שואבת עבור עשרות זוגות צעירים ■ תג המחיר: למעלה מ-1,200,000 ש"ח ■ אפילו עקיבא וענהאל, שושי ושושה בשבילכם, מתעניינים ■ ואיך כל זה קשור לאוליגרך רוסי מסתורי?

שטחים "מתאימים לנוף הארצי" ראלי" כלשון האתר של חברת היום. השוני הזה, מסתבר, איננו רק הבדלים של אדריכלות או תכנון אחר, אלא מלמד אולי גם על חשיבה אחרת. או כפי שאומר יום הפרויקט, עמיעד היבש: "אנחנו לא מתנחלים". היבש, שמיד נגיע גם אליו, מוכר במחיר גבוה יחסית את הבתים שלו וקורץ אפילו לתל אביבים. "לשם זה גם מל" שון שלום", הוא מחייך. זו הסיבה, הוא גם מסביר, שהוא "לא מתנחל" – במר בן הזה שהוא לא עושה הנחות במחיר. "מי שמחפש לגור בוול, יש לא מעט מקומות בשומרון שבהם אפשר למד צוא בית ב-600 אלף ₪. לשם זה מרכז הארץ והמחיר בהתאם". בינתיים, הוא מגלה, אפילו עקיבא וענהאל, שושי ושושה בשבילכם, מהמירוץ למיליון גילו התעניינות.

"בזכות הרבי"

זה הזמן לרגע של היסטוריה על המקום. היישוב שהפך להיות

והרבה דיונים על אופי המקום ואפילו על סמל היישוב. רק דבר אחד חסר כדי להשלים את הקמת היישוב – בתים. היישוב נמצא בימים אלו בתהליכי הקמה. 65 משפחות כבר חתמו חוזה, שלב א' כבר נמכר כולו, השיווק של שלב ב' כבר יצא לדרך והבנייה בעיצומה. כלומר, מדובר כרגע ביישוב וירי טואלי עם ועדות וירטואליות שבעוד שנה בערך הולכים לצנוח לתוכו עשרות משפחות. המחלף הזה קצת משונה את סדר בניית היישובים המסורתיים ביהודה ושומרון. בעבר זה היה מתחיל לרוב עם כמה קראונים דולפים ובהם 3 משפחות 2 רווקים, משם לאשקוביות, בניה קלה, עד לכי ניית בתי קבע – וכך, בתהליך אבר לוציוני איטי, היישוב היה מתפתח. כלשם הסיפור קצת שונה: כל המשפחות ייכנסו באותו הזמן ליישוב. זה לא השוני היחיד. גם הגגות האדומים המאפיינים יישובים רבים ביש"ע לא יעברו בש"ג. כל הגגות ביישוב החדש

ישי פרידמן

שני דברים תופסים את העין כשמגיעים לאתר הבניה של לשם, הניצב לו במערב השרי מרון. משאיות ענק, פועלי בניין בכל מקום ורעש מטרטט של בנייה. הקפאה לא תמצאו שם. הרבר השני, הוא הנוף המדהים שניבט מההר אל כל מרחבי ארץ ישראל. רואים שם ממגדלי עדי ריאלי בתל אביב עד האוניברסיטה בחיפה והארובות של חדרה – ולא רק בימים שיש ראות טובה. לשם, באופן רשמי, היא שכר נה של עלי זהב. עם זאת, המועצה האזורית שומרון מעניקה למקום מעמד של אוטונומיה מסוימת, ומבחינת מקימי היישוב – מספיק להעיק מבט לדיוני התושבים העי תידיים ולכל מי שהתעניין במקום כדי להבין שמדובר, בפועל, ביישוב עצמאי חדש. יש ועד ראשי, וועדת תרבות וקהילה, בחירות לוועדים

צילומים: מרים צחי

תצפית מהמרפסת על מגדלי עזראלי. למטה: עקיבא וענהאל

החיים שהוגדר ביישוב הינו אורח חיים דתי לאומי. בכך פוף לכך התושבים נרדשים לכבד ולהתנהג בהתאם הן בפני היישובי והן בפני הציבוריישובי". הסיבה לכך נובעת אולי מהחשש שי' תייגו את היישוב כ"דתי לייט". אבנר גולדשמיט, יו"ר הוועד הנוכחי של התושבים העי' תידיים של לשם, מסביר כי חשיר בה הפתיחות המחשבתית אבל גם להם יש גבולות מסויימים. "בכל מקום יש צביון ליישוב. לנו חשובה ההגדרה שלנו כיישוב דתי קהילתי חברתי. היישוב נוטה לכיוון של קבלה והכלה כלומר אנחנו רר צים שביישוב שלנו יגורו זה לצד זה בחור עם כיפה גדולה וציציות בחוץ ליד מישהו עם כיפה קטנה וכלי ציצית. זה לא אומר שהגבר לות פרוצים אבל הפתיחות תהיה כאשר כל אחד ידע לדעת לכבד את השני. אנחנו יישוב דתי מקבל ואני לא רואה בזה 'לייטיות'".

"אנחנו מאוד קשים ביישובים שלנו", אומר היבש, "זה קשה כשאומרים למישהו אתם לא יכולים להתגורר ביישוב שלנו כי האישה הולכת בלי כיסוי ראש. אני מדבר עם אנשים שג' הבתים והעבודות - החלו גם עבר דות ההקמה ובנייתה של הקהילה במקום גם אפיו של היישוב - נבנה בדיונים חוזרים ונשנים.

כשהיבש אומר "אנחנו לא מתנחלים", הוא מתכוון שללשם יש סגנון שונה משאר היישובים הוותיקים ביש"ע. בשיחות עם התושבים המיועדים חוזרת באופן קבוע הטענה נגד מדיניות הסינון הנהוגה ברבים מיישובים יש"ע. "אנחנו רוצים לגור ביהודה ושר מרון אבל בורחים מועדות הקבלה הנוקשות של היישובים" אומרים רבים מהם. "בהרבה יישובים כשא' תה מגיע אליהם יש סוג של מעצור מסויים, היישוב כבר מקובע ואתה לא יכול להשפיע או לעצב אותו. כאן הרבה אנשים מצטרפים כי הם בונים יישוב חדש מאפס ושותפים לעיצוב שלו" אומר אוהד אנטמן מקדומים.

"הרבה אנשים שהגיעו ליישובים בסביבה הטילו עליהם כל מיני סייגים. אתה אל תלך ככה או שכן תלך ככה וכאן המטרה שלנו לשמור על פתיחות מסוימת", מספר אנטמן.

עם זאת חברי היישוב העתידי הקימו וועד מקומי ופרסמו מעין תעודת זהות ליישוב שהמרכיב הדתי בו הוא מאוד בולט. "אורח

חיתמו חוזה עם בעלת הזכויות בקרקע, החברה לפיתוח השומרון. ב-2010 הגיעה ההקפאה.

הנריחה מועדות הקבלה

עצירת הבנייה ביהודה ושומרון היתה מכה קשה עבור מפעל ההתיישבות אבל עבור הפרויקט הבניה כלשם היא הייתה מתנה משמיים. למרות שכל התהליכים נעצרו, והרבה כסף עמד באוויר, ההקפאה הקנתה עשרה חודשים של שקט, ארגון מחדש, וגל של ביי קושים. בסוף אותה התקופה אותם אנשים כבר חתמו על החוזה ושלב א' של הפרויקט נמכר כולו. המחיר רים שהחלו בפחות ממיליון שקלים האמירו והגיעו למיליון ומאתיים אלף שקלים - וגם כך נרכשו עשרות בתים. אך עם תחילת בניית

עד אז היבש לא ממש התעסק בהקמת יישובים. הוא היה קצין בקבע ומודריך טיולים תקופה קצרה, אבל יש לו ניסיון מהבית. אביו, אפרים היבש, הוא מנכ"ל המועצה האזורית דרום הר חברון. היבש הצעיר מודה, שחלק מהשיקולים להיכנס למסע הזה עם אותו "מיני אוליגרך רוסי", היו הקנאה בהורים שבנו כמה בניינים בארץ ישראל. "דצייתי גם משהו משלי", הוא מספר אבל מיד מוסיף, "מצד שני האבי סורד זעק לשמים. יש כאן בתים של יהודים, אין על זה ויכות. כולם מאושרים על פי חוק. מצד שני, צפוף ביהודה ושומרון, אנשים מוד פשים בתים". היבש וחברו מהטיול במדבר שאת שמו אגב הוא מסרב בתוקף לחשוף, קנו את חברת היום הקודם, חברת "הרי זהב". ב-2009

ירידה במחירי הדיור? לא בשומרון	
אלקנה	1,400,000 - 1,600,000 ש"ח
קדומים	800,000 ש"ח
יקיר	1,150,000 - 1,300,000 ש"ח
לשם	1,200,000 ש"ח
פדואל	1,500,000 ש"ח
* המחירים הם לבתי צמודי קרקע 4-6 חדרים	